

Anonimizirana različica

Prevod

C-659/20 - 1

Zadeva C-659/20

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

4. december 2020

Predložitveno sodišče:

Nejvyšší správní soud (Češka republika)

Datum predložitvene odločbe:

25. november 2020

Tožeča stranka:

ET

Tožena stranka:

Ministerstvo životního prostředí

SKLEP

Nejvyšší správní soud (vrhovno upravno sodišče, Češka republika) [...] je v zadevi, v kateri je tožeča stranka ET, stanujoča v [...] (ni prevedeno) Hradec Králové, [...] (ni prevedeno) proti toženi stranki **Ministerstvo životního prostředí** (ministrstvo za okolje, Češka republika), s sedežem v [...] (ni prevedeno) Praga 10, vložila tožbo zoper odločbo tožene stranke z dne 7. novembra 2016, številka zadeve 1329/550/16-Ba, [...] (ni prevedeno), v postopku na podlagi kasacijske pritožbe tožeče stranke zoper sodbo Krajský soud v Hradci Králové (regionalno sodišče v Hradec Králové, Češka republika) z dne 30. maja 2018, številka zadeve 30 A 37/2017-35,

sklenilo:

- I.** Sodišču Evropske unije se **p r e d l o ž i** naslednja vprašanja za predhodno odločanje:

1. Ali v „matično skupino“ v smislu Uredbe Komisije (ES) št. 865/2006 z dne 4. maja 2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi spadajo osebk, ki so starši osebkov, vzrejenih pri določenem rejcu, čeprav ta nikoli ni bil njihov lastnik ali imetnik?
2. Če je odgovor na prvo vprašanje ta, da starševski osebki ne spadajo v matično skupino, ali so pristojni organi pri ugotavljanju, ali je pogoj iz člena 54(2) Uredbe Komisije (ES) št. 865/2006, ki se nanaša na osnovanje matične skupine v skladu s predpisi in na način, ki ne škoduje preživetju te vrste v naravi, izpolnjen, upravičeni do tega, da preverijo izvor teh starševskih osebkov in na tej podlagi ocenijo, ali je bila matična skupina osnovana v skladu s pravili iz člena 54(2) te uredbe?
3. Ali se pri ugotavljanju izpolnjevanja pogoja iz člena 54(2) Uredbe Komisije (ES) št. 865/2006, ki se nanaša na osnovanje matične skupine v skladu s predpisi in na način, ki ne škoduje preživetju te vrste v naravi, lahko upoštevajo druge okoliščine zadeve (zlasti dobrovernost pri prenosu osebkov in upravičeno pričakovanje, da bo mogoče trgovati z njihovimi morebitnimi potomci, po možnosti pa tudi manj omejujoče zakonske določbe, ki so v Češki republiki veljale pred pristopom k Evropski uniji)?

[...] (ni prevedeno)

O b r a z l o ž i t e v:

I. Predmet postopka

[1] Tožeča stranka je rejec papig. V okviru te dejavnosti je tožeča stranka 21. januarja 2015 zaprosila za izvzetje iz prepovedi trgovine za pet osebkov papige Ara hijacinta (*Anodorhynchus hyacinthius*), ki so bili rojeni leta 2014 in so v reji tožeče stranke. Upravni organ na podlagi mnenja znanstvenega organa ni ugodil zahtevku tožeče stranke.

[2] V okviru postopka za izvzetje iz prepovedi sta upravni in znanstveni organ prišla do naslednjih ugotovitev glede izvora papig, ki so predmet zahtevka tožeče stranke. Stara starša teh papig je oseba FU pripeljala v Češko republiko junija 1993 v nenavadnih okoliščinah. Urugvajski državljan je ti papigi in druge papige pripeljal v Bratislavo, od koder sta z osebo FU z avtom potovali v Češko republiko. Na meji so avto nepričakovano ustavili cariniki, nato pa so z upravno odločbo osebi FU odvzeli par starih staršev. Vendar je to upravno odločbo Vrchní soud v Praze (pritožbeno sodišče, Praga, Češka republika) leta 1996 razveljavilo. Nato je upravni organ postopek ustavil in papige vrnil osebi FU. Ta par starih staršev je bil pozneje posojen osebi GV, ki je iz njega leta 2000 vzgojila starševski par – brata in sestro iz enega legla (stara starša sta bila po vzgoji mladih vrnjena

osebi FU, ki ju je nato predala živalskemu vrtu v Zlini). Tožeča stranka je starševski par pridobila od osebe GV (v upravni dokumentaciji ni naveden noben civilnopravni naslov pridobitve, vendar veljavnost prenosa lastništva nikakor ni bila vprašljiva).

[3] Znanstveni organ je pridobitev papig s strani tožeče stranke leta 2000 štel za osnovanje matične skupine in preučil, ali je bil s tem kršen zlasti člen 54(2) Uredbe Komisije (ES) št. 865/2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi, v skladu s katerim bi bilo treba matično skupino „osnovati v skladu s predpisi, ki so se uporabljali zanjo v času pridobitve, in na način, ki ne škoduje preživetju te vrste v naravi“. Pri preučevanju izpolnjevanja teh pogojev je znanstveni organ ugotovil, da ni prepričan, da je bila matična skupina osnovana v skladu s predpisi, in v zvezi s tem ni privolil v izvzetje iz prepovedi, ker so potrdila o registraciji starih staršev iz leta 1998 vsebovala številne nepravilnosti, zlasti to, da leto 1996, navedeno kot leto pridobitve [osebkov], ne ustreza oznaki, navedeni na potrdilih o registraciji, saj je bila ta oznaka dodeljena samo osebkom, pridobljenim pred letom 1992, poleg tega pa ta potrdila ne vsebujejo nobenih podatkov o izvoru osebkov. Znanstveni organ je dodal, da je že v več drugih primerih nasprotoval izvzetju iz prepovedi za potomce istega para starih staršev.

[4] Upravni organ se je pri odločanju skliceval na zgoraj navedeno stališče znanstvenega organa in ni odobril izvzetja iz prepovedi. Tožeča stranka se je zoper to odločbo pritožila. Trdila je zlasti, da je bila sprejeta napačna opredelitev pojma matične skupine. Po njenem mnenju matično skupino sestavljajo le starševski par in potomci, zato upravni organ sploh ne bi smel preverjati izvora starih staršev. Pritožbeni upravni organ (ki je v skladu z nacionalno zakonodajo tožena stranka) se s tem argumentom ni strinjal. Menil je, da je za presojo, kako je nastala matična skupina, ključen način pridobitve prvega para, ki se razmnožuje. Tožeča stranka ni nikoli izkazala njegovega izvora, zato izvzetja iz prepovedi ni bilo mogoče odobriti.

[5] Tožeča stranka je nato zoper odločbo tožene stranke vložila tožbo na Krajský soud v Hradci Králové (regionalno sodišče v Hradec Králové).

[6] Regionalno sodišče je tožbo zavrnilo. Predvsem je menilo, da je trgovina s papigami *Anodorhynchus* prepovedana in je dovoljena le v izjemnih primerih. Pogoji za odobritev izvzetja [iz prepovedi trgovine] so določeni v členu 54 Uredbe Komisije (ES) št. 865/2006. Ti pogoji morajo biti izpolnjeni kumulativno, vložnik pa mora upravni organ o tem prepričati, zato je treba z gotovostjo ugotoviti dejansko in pravno stanje. V obravnavani zadevi je bilo predmet spora izpolnjevanje pogoja iz člena 54(2) te uredbe, v skladu s katerim mora vložnik dokazati, da je bila (1) matična skupina osnovana v skladu s predpisi, ki so se uporabljali zanjo ob pridobitvi, in (2) [...] na način, ki ne škoduje preživetju te vrste v naravi. Po navedbah sodišča tožeča stranka ni izpolnila nobenega od teh dveh delnih pogojev, ker je bil par v skladu z obsežnimi ugotovitvami upravnega

organa junija 1993 pripeljan v Češko republiko v povsem nenavadnih okoliščinah. Takrat je v Češki republici že veljala konvencija CITES (Češkoslovaška federativna republika je k njej pristopila 18. maja 1992), ki je bila v nacionalno zakonodajo prenesena 1. junija 1992 na podlagi zakon č. 114/1992 Sb., o ohraně přírody a krajiny (zakon št. 114/1992 o varstvu narave in naravnega okolja), 1. aprila 1997 pa na podlagi zakon č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhu (zakon št. 16/1997 o pogojih za uvoz in izvoz ogroženih vrst). Glede na določbe, s katerimi je bila prenesena konvencija CITES, je preizkušanje izvora matične skupine dovoljeno vse do starih staršev. Matična skupina v smislu Uredbe Komisije (ES) št. 865/2006 je torej sestavljena iz vseh treh generacij, ker gre za živali, ki se gojijo na ozemlju Češke republike in se uporabljajo za razmnoževanje.

[7] Tožeča stranka je zoper sodbo regionalnega sodišča vložila kasacijsko pritožbo na Nejvyšší správní soud (vrhovno upravno sodišče). Tožeča stranka je menila, da je pravno stališče regionalnega sodišča, da matično skupino sestavljajo zadevni osebki, njihovi starši in stari starši, ker gre za živali, ki se gojijo na v Češki republici in se uporabljajo za razmnoževanje, napačno. Na tej podlagi je sodišče ugotovilo, da imajo upravni organi pravico zahtevati dokazilo o izvoru za par starih staršev. Tožeča stranka meni, da ji takšna razlaga nalaga nesorazmerno dokazno breme. Zlasti pa je nepravilna, saj matična skupina v smislu navedene uredbe pomeni vse živali v reji tožeče stranke, ki se uporabljajo za razmnoževanje (ne pa njihovih prednikov iz drugih rej ali morda od drugih rejcev, takšni predniki pa so stari starši). Tožeča stranka je tako sklepala na podlagi člena 1(3) Uredbe Komisije (ES) št. 865/2006, v skladu s katerim „*matična skupina*“ pomeni vse živali, ki se v procesu gojitve uporabljajo za razmnoževanje“. Tožeča stranka meni, da je torej za proces gojitve, naveden v tej opredelitvi, mogoče šteti katero koli matično skupino v Češki republici, vendar vedno le eno točno določeno. Tožeča stranka je par staršev pridobila zakonito in zato je prišlo do nesorazmernega poseganja v njeno lastninsko pravico in upravičena pričakovanja.

[8] V stališčih, ki jih je predložila v zvezi s kasacijsko pritožbo je tožena stranka izpodbijala sklepe tožeče stranke glede razlage pojma matične skupine. Opozorila je na besedilo člena 54(2) Uredbe Komisije (ES) št. 865/2006, v katerem je uporabljen izraz „osnovanje“ matične skupine v skladu s predpisi, ki so se uporabljali v zadevnem času. Pojem osnovanja se jasno nanaša na preteklost in se nedvomno navezuje na začetek gojitvene linije. Ker sta bila stara starša papig, ki so predmet zahtevka tožeče stranke, najverjetneje pridobljena nezakonito, upravni organ po posvetovanju z znanstvenim organom ni mogel biti prepričan v zakonitost osnovanja matične skupine. Poleg tega je tožena stranka poudarila, da je pojem matične skupine drugotnega pomena in da je treba glavni pomen pripisati načinu osnovanja matične skupine.

[9] Glede dokaznega bremena je tožena stranka opozorila na splošno prepoved trgovine s temi živalmi. Zato je treba vse izjeme pri tej prepovedi razlagati ozko. Za potrebe vzreje lastniku ni treba dokazovati izvora starih staršev. Ta obveznost nastane šele, ko namerava trgovati z naslednjimi generacijami. Za priznanje

izvzjetja iz prepovedi je ključnega pomena stališče znanstvenega organa, ki v skladu z ustaljeno prakso preučuje izvor starih staršev in to je v Uniji običajna praksa. Drugačen pristop, ki ga je zagovarjala tožeča stranka, bi pripeljal do enostavne legalizacije rej, osnovanih na podlagi osebkov, pridobljenih iz narave. Z njimi bi lahko zlahka ustvarili matične skupine živali, s katerimi bi lahko zlahka trgovali v prihodnjih generacijah. Kar zadeva cilj konvencije CITES, čeprav tožena stranka priznava nekatere prednosti zakonite reje (ta zmanjšuje pritisk za pridobivanje osebkov iz narave), morajo to biti zakonito osnovane matične skupine. Kar zadeva lastninsko pravico, je tožena stranka navedla, da to ni večja težava, in da ne izpodbija lastninske pravice do starih staršev ali papig, ki so predmet tožbe tožeče stranke. Sama lastninska pravica tožeče stranke ostaja nespremenjena, omejena je le z nekaterimi pogoji.

II. Določbe prava Unije in nacionalne zakonodaje, ki se uporabljajo v tej zadevi

[10] Temeljna načela varstva okolja v Evropski uniji ureja primarna zakonodaja. V skladu s členom 191(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije, je „cilj okoljske politike Unije [...] doseči visoko raven varstva, pri čemer se upošteva raznolikost razmer v posameznih regijah Unije. Politika temelji na **previdnostnem načelu in na načelih, da je treba delovati preventivno, da je treba okoljsko škodo prednostno odpravljati pri viru** in da mora plačati povzročitelj obremenitve.“

[11] Vendar pa pravo Unije prevzema pravila za trgovino z ogroženimi vrstami iz konvencije CITES. Osnovna načela konvencije CITES so bila prenesena z Uredbo Sveta (ES) št. 338/97 (v nadaljevanju: **Uredba o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi**). V skladu s členom 8(1) te uredbe je prepovedana trgovina z živalmi, naštetimi v Prilogi A (v skladu s členom 3(1) te uredbe Priloga A ustreza Prilogi I h Konvenciji CITES). Takšne živali so tudi papige vrste *Anodorhynchus*.

[12] Ta prepoved ni absolutna in izjema se lahko odobri iz enega od razlogov, navedenih v členu 8(3) Uredbe o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst. V okviru predloženih vprašanj je ključnega pomena izjema iz točke (d) navedene uredbe:

„3. V skladu z zahtevami druge zakonodaje Skupnosti o ohranjanju prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst lahko upravni organ države članice, kjer so osebki, odobri izjeme za prepovedi iz odstavka 1, tako da za vsak primer posebej izda potrdilo v ta namen, kadar gre za osebke:

[...]

ki so osebki živalskih vrst, rojeni in gojeni v ujetništvu, ali umetno razmnoženi osebki rastlinskih vrst ali deli ali izdelki iz takih osebkov[...].“

[13] Podrobnejši pogoji za odobritev teh izjem so določeni v Uredbi Komisije (ES) št. 865/2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št.

338/97 (v nadaljevanju: **Izvedbena uredba**). Odobritev izjem v skladu s členom 8(3) Uredbe o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst je bila določena v členu 59(2) Izvedbene uredbe:

„2. Izjema za osebke iz člena 8(3)(d) Uredbe (ES) št. 338/97 se dovoli le, kadar je vložnik pristojnemu upravnemu organu, ki se je posvetoval s pristojnim strokovnim organom, zadovoljivo dokazal, da so pogoji iz člena 48 te uredbe izpolnjeni in da so bili zadevni osebki rojeni in gojeni v ujetništvu ali umetno razmnoženi skladno s členi 54, 55 in 56 te uredbe.“

[14] V okviru zgoraj navedene določbe ima v tej zadevi pomen tudi člen 54 Izvedbene uredbe (člen 48 vsebuje le splošno določbo o potrdilu o izvzetju, člen 55 pooblašča organe, da z analizo tkiv preverijo rodovnik osebkov, člen 56 pa se nanaša na rastline) in zlasti člen 54(2), v zvezi s katerim češki upravni organi menijo, da niso bili prepričani, da so bili v njem navedeni pogoji izpolnjeni:

„Člen 54

Osebki živalskih vrst, rojeni in gojeni v ujetništvu

Brez poseganja v člen 55 se šteje, da je osebek živalske vrste rojen in gojen v ujetništvu le, kadar se pristojni upravni organ po posvetovanju s pristojnim strokovnim organom zadevne države članice prepriča, da so izpolnjena naslednja merila:

(1) osebek je potomec ali je pridobljen iz potomca, ki je bil rojen ali kako drugače pridobljen v nadzorovanem okolju na enega od naslednjih načinov:

(a) od staršev, ki so se parili ali so bile njihove gamete kako drugače prenesene v nadzorovanem okolju, če gre za spolno razmnoževanje;

(b) od staršev, ki so bili v nadzorovanem okolju, ko se je začel razvoj potomcev, če gre za nespolno razmnoževanje;

(2) matična skupina je bila osnovana v skladu s predpisi, ki so se uporabljali zanjo v času pridobitve, in na način, ki ne škoduje preživetju te vrste v naravi;

(3) se matična skupina vzdržuje brez vnašanja osebkov iz narave, razen občasnega dodajanja živali, jajc ali gamet v skladu z veljavnimi predpisi, ki se uporabljajo zanjo, in na način, ki ne škoduje preživetju te vrste v naravi, izključno za naslednje namene:

(a) da se prepreči ali ublaži škodljivo oplojevanje v ožjem sorodstvu, pri čemer se obseg takega dodajanja določi glede na potrebo po novem genskem materialu;

(b) da se odvzete živali odstranijo skladno s členom 16(3) Uredbe (ES) št. 338/97; ali

(c) izjemoma, da se uporabijo kot matična skupina;

(4) je matična skupina v nadzorovanem okolju sama proizvedla potomce druge ali naslednjih generacij (F2, F3 in tako naprej), ali da se z njo upravlja na način, za katerega je bilo dokazano, da se z njim v nadzorovanem okolju zanesljivo pridobijo potomci druge generacije.“

[15]]Pojem matične skupine je vključen v člen 1(3) Izvedbene uredbe: „*matična skupina*‘ pomeni vse živali, ki se v procesu gojitve uporabljajo za razmnoževanje.“

[16] Nacionalna zakonodaja se v zadevi uporablja le omejeno in v prvi vrsti določa upravne organe, ki uporabljajo zgoraj opisano pravo Unije. Te pristojnosti organov opredeljuje zakon č. 100/2004 Sb., o obchodování s ohroženými druhy (zakon št. 100/2004 o trgovini z ogroženimi vrstami). V skladu s členom 3(3) tega zakona je Krajský úřad (pokrajinska uprava, Češka republika) upravni organ, ki je pristojen za odobritve izvzetij iz prepovedi nekaterih tržnih dejavnosti [z ogroženimi vrstami]. V skladu s členom 27 tega zakona vlogo znanstvenega organa v smislu zgoraj navedenih predpisov in konvencije CITES na Češkem opravlja Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (agencija za varstvo okolja in krajine Češke republike), ki je organizacijska enota države, ki jo je ustanovilo Ministerstvo životního prostředí (ministrstvo za okolje). Krajský úřad (pokrajinska uprava) je tako, kot je opisano zgoraj, delovala kot upravni organ in je na podlagi stališča Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (agencija za varstvo okolja in krajine Češke republike) izdala upravno odločbo na prvi stopnji. V skladu s splošnimi pravili češkega upravnega postopka je zoper to upravno odločbo mogoče vložiti pritožbo pri Ministerstvo životního prostředí (ministrstvo za okolje), ki je delovalo kot pritožbeni upravni organ in je v imenu upravnih organov delovalo pred upravnimi sodišči.

III. Obrazložitev vprašanj za predhodno odločanje

[17] Pri preizkusu kasacijske pritožbe je Nejvyšší správní soud (vrhovno upravno sodišče) ugotovilo, da se zadeva nanaša predvsem na razlago prava Unije, da na to temo ni bilo predhodne sodne prakse Sodišča in da ne gre za vprašanje, ki bi ga bilo mogoče nedvoumno rešiti z uporabo kontekstualne razlage prava Unije tako, da glede te razlage ne bi bilo nobenega utemeljenega dvoma (glej sodbo Sodišča Evropske unije z dne 6. oktobra 1982, CEEFIT, C-283/81, EU:C:1982:335). Nejvyšší správní soud (vrhovno upravno sodišče) mora zato Sodišču predložiti vprašanje v predhodno odločanje v skladu s členom 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

[18] Nejvyšší správní soud (vrhovno upravno sodišče) že na začetku ugotavlja, da med udeleženci [postopka] ni prišlo do spora niti glede vprašljivega izvora starih staršev, niti glede rojstva starševskega para v letu 2000, že v ujetništvu v Češki republiki, niti glede njegovega zakonitega prevzema s strani tožeče stranke. Po mnenju tožene stranke pa vprašljiv izvor starih staršev „bremeni“ naslednje generacije, medtem ko naj bi po mnenju tožeče stranke ta „madež“ izginil, ko so bili [osebki] prevzeti za lastno rejo. Po drugi strani pa tožeča stranka ne izpodbija

niti pravne presoje, v skladu s katero se za par starih staršev uporablja konvencija CITES in z njo povezane določbe, niti neugodnih zaključkov, ki izhajajo iz uporabe teh določb glede para starih staršev. Vendar tožeča stranka meni, da teh ugotovitev ni mogoče sprejeti v razmerju do njenih osebkov iz dveh glavnih razlogov. Prvi je razlaga pojma matične skupine, ki po navedbah tožeče stranke vključuje samo osebkke, ki jo sestavljajo, tako da upravni organi sploh ne bi smeli upoštevati izvora starih staršev. Drugi razlog so upravičena pričakovanja tožeče stranke. Osebkke je kupila pravilno in sama ob nakupu papig ni dvomila o izvoru starih staršev, saj sta bila na podlagi sodne odločbe vrnjena takratnemu lastniku.

[19] Zaradi razlage pojma matične skupine je Nejvyšší správní soud (vrhovno upravno sodišče) v predhodno odločanje predložilo prvo vprašanje. Trditev tožeče stranke temelji na jezikovni razlagi člena 1(3) Izvedbene uredbe, v skladu s katerim gre za vse živali, ki se v procesu gojitve uporabljajo za razmnoževanje. Po drugi strani tožena stranka opozarja na splošno prepoved trgovine s temi papigami in negativne učinke v obliki enostavne legalizacije rej, ustvarjenih z dvomljivo pridobljenimi osebkki (dovolj bi bilo, da bi mejo „pretrgali“ s prenosom potomcev). Nejvyšší správní soud (vrhovno upravno sodišče) meni, da je pojem matične skupine razmeroma nedvoumen in se v tej fazi nagiba bolj k stališču tožeče stranke. Po drugi strani pa predložitveno sodišče ne precenjuje pomena pojma matične skupine (v zvezi s tem glej analizo drugih spodaj navedenih vprašanj). Pomembno je opozoriti na strukturo posameznih vprašanj za predhodno odločanje. Če bi se Sodišče nagibalo k širši opredelitvi matične skupine in vanjo vključilo stare starše „dvomljivega“ izvora, drugo vprašanje postane nepomembno. Hkrati tak odgovor ne zmanjšuje pomena tretjega vprašanja. [...]

(ni prevedeno)

[20] Po drugi strani pa, če bi se Sodišče strinjalo z ožjo različico razlage osnovanja matične skupine in v obseg tega pojma ne bi vključilo para starih staršev, bi bilo treba odgovoriti na drugo vprašanje. Na podlagi stališča znanstvenega organa so upravni organi tožeči stranki zavrnilo izvzetje iz prepovedi ob sklicevanju na člen 54(2) Izvedbene uredbe, v skladu s katero je treba raziskati „osnovanje“ matične skupine. Tožeča stranka to osnovanje povezuje s pridobitvijo starševskih osebkov, ki je potekala v skladu z določbami člena 54(2) Izvedbene uredbe (zakonito in na način, ki ne škoduje preživetju te vrste v naravi). Tožena stranka ne izpodbija, da je tožeča stranka pravilno pridobila starševski par. Vendar se po njenem mnenju pojem „osnovanja“ nanaša na začetek gojitvene linije.

[21] Nejvyšší správní soud (vrhovno upravno sodišče) tukaj ugotavlja dve možni razlagi. Pojem „osnovanja“ matične skupine je po eni strani mogoče razlagati glede na dejstvo, da je povezan z ugotavljanjem rodovniških linij papig, na katere se nanaša tožba tožeče stranke. Ta razlaga bi verjetno lahko veljala tudi v primeru bolj zapletene razlage, saj preprečuje enostavno legalizacijo „dvomljive“ vzreje prek (na primer lažnega) prenosa, tj. položaj, v katerem bi rejec osebkke prenesel na drugo osebo, ki bi razmnoževala nadaljnje generacije (v resnici, ali pa bi preprosto delovala kot „navidezni“ lastnik), s čimer bi se odstranil „madež“ izvora teh osebkov. Po drugi strani pa lahko takšna razlaga nasprotuje veljavni pravni

ureditvi. Trenutno v Uniji ni mogoče brez izvzetja iz prepovedi kupiti osebkov živali, naštetih v Prilogi A k uredbi o zaščiti prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst. Posledično v Uniji ni mogoč navidezen prenos, saj v tem primeru izvzetje ne bi bilo odobreno. Ugotavljanje izvora gojitvene linije v Evropski uniji zato praktično nima pomena, s sistemskega vidika pa bi bilo bolje sprejeti razlago, ki povezuje „osnovanje“ izključno z določeno rejo. Tak pristop bi nedvomno pomagal pri reševanju nenavadnih položajev, kakršen je ta v obravnavani zadevi. Tožeča stranka je zakonito pridobila papige v obdobju pred pristopom Češke republike k Uniji, ko za pridobitev osebkov na nacionalnem ozemlju ni bilo treba pridobiti dovoljenja za izvzetje iz prepovedi, s čimer je bilo v njej vzbujeno legitimno pričakovanje, ki bi bilo z drugačno razlago kršeno. Poleg tega bi bilo treba, če bi sprejeli prvo razlago, razmisliti tudi o tem, kako daleč v preteklost bi bilo treba raziskati osnivanje matične skupine, kar lahko lastnikom zaščitene živali nalaga nerealne zahteve. V obravnavani zadevi gre za položaj, v katerem je bil – verjetno nezakonito – pridobljen par starih staršev več kot 20 let pred rojstvom zadevnih osebkov, nato pa je bila posest para starih staršev in staršev zakonita.

[22] Tretje vprašanje se nanaša na to, ali se lahko ugotavljajo morebitne posamezne okoliščine, in če je tako, kakšne. Med tožečo stranko in upravnimi organi ni spora glede dejstva, da ni prišlo do „navideznega“ prevzema [osebkov] in da je bil nakup starševskega para leta 2000 zakonit. V zvezi s tem je treba opozoriti, da čeprav je takrat v Češki republici veljala konvencija CITES, ki je bila v nacionalno zakonodajo prenesena na podlagi zakon č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhu (zakon št. 16/1997 o pogojih za uvoz in izvoz ogroženih vrst), ta zakon ni zahteval izdaje potrdil v skladu s konvencijo CITES za prenose [osebkov] na nacionalnem ozemlju. V tem primeru sta se vršila „samo“ uradni nadzor nad osebkoma in njhova registracija. Ta nacionalna ureditev je bila v skladu s konvencijo CITES, ki je namenjena predvsem urejanju mednarodne trgovine. Vendar pa člen XIV konvencije CITES njenim pogodbenicam omogoča, da sprejmejo strožja pravila, primer česar je strožja ureditev v Uniji, ki zahteva izdajo potrdila tudi v primeru prenosa znotraj Unije in znotraj držav članic. Vendar je ta ureditev v Češki republici veljala od pristopa k Evropski Uniji 1. maja 2004, medtem ko je bil starševski par prevzet leta 2000.

[23] Tako je lahko od leta 2000 tožeča stranka upravičeno pričakovala, da bo lahko trgovala z morebitnimi potomci vsaj v Češki republici, verjetno pa tudi na mednarodni ravni (takratno stališče uradnih organov ni vzbujalo negotovosti glede morebitnega priznanja izvzetja v skladu s konvencijo CITES za te potomce). Pomembno je tudi dejstvo, da je bil par starih staršev leta 1996 vrnjen takratnemu imetniku na podlagi odločbe upravnega sodišča. Poleg tega tožeča stranka poudarja, da ima njegova reja pozitiven vpliv na naravo. Po njenem mnenju je prodaja osebkov, vzrejenih v ujetništvu, zmanjšala povpraševanje po nezakonitem nakupu osebkov, ujetih v naravi. Tožena stranka pa opozarja na splošno prepoved trgovine z živalmi, ki pripadajo zadevni vrsti, iz člena 8(1) Uredbe o zaščiti prosto

živečih živalskih in rastlinskih vrst in s tem povezano potrebo po ozki razlagi določb o izvzetju iz prepovedi, ki predstavljajo izjemo.

[24] Če izvzetje ni odobreno, je treba tudi upoštevati varstvo lastninske pravice v skladu s členom 17 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Med upravičenji, ki sestavljajo lastninsko pravico, tožeči stranki praktično ostane le pravica do posesti papig. Poseduje lahko tudi njihove potomce, vendar tudi z njimi ne more zakonito razpolagati. Nenazadnje med tožečo stranko in upravnimi organi ni spora glede teh strogih pravnih posledic neodobritve izvzetja. Vendar tožeča stranka meni, da so te glede na zgoraj opisane okoliščine prestroge, tako da bi bilo po njenem mnenju treba upoštevati te okoliščine in to, da se bo zaradi „trženja“ njenih papig zmanjšalo povpraševanje po papigah iz narave. Tožena stranka pa meni, da so strogi učinki ureditve na tožečo stranko rezultat pravilnega delovanja upoštevanih predpisov.

[...] (ni prevedeno)